ALTIN ŞAFAK KUZEY YUNANİSTAN VE BATI TRAKYA'YA ODAKLANARAK YUNANİSTAN'DA YENİDEN VAR OLMAYA ÇALIŞIYOR

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Analiz No : 2023 / 10

30.03.2023

Bu Analiz yazısının aslı İngilizce olarak 15 Mart 2023 tarihinde kaleme alınmıştır. Misafir Araştırmacı İrem Akının makalenin tercümesine katkı sağlamıştır.

Aşırı sağcı neo-Nazi grup Altın Şafak (AŞ), 18 Aralık 2022 tarihinde alenen yeniden ortaya çıkmış ve Yunanistan'ın kuzeyinde[1] bulunan Florina şehrinde bir yürüyüş ve miting düzenlemiştir. Bu önemli bir gelişmedir. Zira aralarında Yunan Parlamentosunda görev yapanların da bulunduğu birçok grup üyesi 2020 yılında bir suç örgütüne liderlik etmekten hüküm giymiştir.

Florina, Kuzey Makedonya devletine yakınlığı ve Slavca konuşan nüfusu nedeniyle aşırı sağın kalesi olarak bilinmektedir. AŞ, gösteriyi Yunanistan'daki "Makedonca Dil Merkezi"nin resmi bir STK statüsünde onaylanmasına tepki olarak düzenlemiştir.[2] Bu merkez Kuzey Makedonya'nın Makedonca olarak adlandırılan resmi dilini öğretmektedir.[3] AŞ ve diğer Yunan aşırı sağcıları son zamanlarda Makedonya meselesi etrafında toplanarak bunu siyasi bir koz olarak kullanmaktadır. AŞ'nin yanı sıra Helen Sosyalist Direnişi (ESA) ve APELLA gibi aşırı sağcı gruplar da Makedonya meselesini kullanmaktadır.[4]

Florina Bölge Savcısı, Makedonca Dil Merkezi'nin onaylanmasına itiraz etmiş ve temyiz duruşmasının tarihi belirlenmiştir.[5] Aşırı sağcı örgütlere karşı olan öğrenci örgütleri ve solcu siyasal partiler, AŞ'nin yürüyüşüne cevaben bir karşıt protesto düzenlemiştir.[6]

"Makedonca Dil Merkezi "nin Kuruluş Kararının İptali

29 Aralık 2022 tarihinde Florina savcısı, "Yunanistan'da Makedonca Dil Merkezi"ni kuran

mahkeme kararının iptal edilmesini istemiştir. Ancak Florina'daki hukuk mahkemesi, Makedon dilinin Yunanistan'da korunması ve tanıtılması ile üniversitelerde ve devlet okullarında öğretilmesini desteklemeyi amaçlayan derneğin kuruluşunu Temmuz 2022'de onaylamıştır.[7]

Savcı, kararın Yunanistan ile Kuzey Makedonya arasındaki Prespa Anlaşması'nı ihlal ettiğini ve Yunanistan'da Makedonca konuşan vatandaş bulunmadığını, sadece Yunanca konuşanların bulunduğunu ileri sürmüştür. Savcı ayrıca, Yunanistan'ın Makedonya ve Trakya bölgelerinde yabancı bir dil olan Makedoncanın sistematik olarak geliştirilmesinin ülkenin güvenliğine ve kamu düzenine zarar vereceğini iddia etmiştir.[8]

İptal talebinin görüşüldüğü duruşma 2 Şubat 2023te başlamış ve Yüksek Mahkeme savcısı da karara itiraz etmiştir. Yargıtay eski Başkanı ve 27 Ağustos-21 Eylül 2015 tarihleri arasında geçici Başbakan olarak görev yapan Yunanistan eski Başbakan Vekili Bayan Vassiliki Thanou-Christophilou, protestoların yasal ve ulusal açıdan haklı olduğu yorumunda bulunmuştur.[9] "Makedonca Dil Merkezi" tescil kararının iptalini talep etmiş ve Florina Savcılığı bu talepten kısa bir süre sonra tanıma kararının iptali için dava açmıştır.

Florina savcısına göre, Merkezin tüzüğü Yunanistan'da konuşulan "Makedonca" adında yabancı bir dilin mevcudiyetini varsayıyor. Oysa Kuzey Makedonya vatandaşlarının dili, tanınan tek Makedonca dilidir.

Batı Trakya Fenerbahçeliler Derneği[10] aleyhine de dava açıldı

Merkezi Gümülcine'de bulunan ve bir süredir resmi olarak faaliyet gösteren Batı Trakya Fenerbahçeliler Derneği (BTFD) hakkında da kapatma davası açılmıştır. BTFD, tüzüğü Yunan mahkemesi tarafından onaylanmış bir dernektir. Ancak dernek kurulduktan kısa bir süre sonra Yunanistan'daki Türk karşıtı aşırı sağcı politikacılar, emekli yargı mensupları ve medya tarafından hedef gösterilmeye başlanmıştır. Ayrıca dernek, ismindeki "Batı Trakya" ifadesinden rahatsız olduğu iddia edilen Batı Trakya bölgesindeki aşırı sağcı fanatikler tarafından "ulusal tehdit" olarak gösterilmiştir. Bu bağlamda Bayan Thanou, BTFD'nin ulusal çıkarlara zarar verdiğini, kamu güvenliğini ve başkalarının haklarını tehdit ettiğini iddia etmiştir.

Thanu, kaleme aldığı bir makalede, Gümülcine mahkemesi tarafından BTFD'nin tescil kararının iptal edilmesini talep etmiştir. Thanu, hukuki konulara yer veren "dikastiko.gr" internet sitesinde yayımlanan makalesinde, BTFD'nin amaçlarının ulusal çıkarlara aykırı olduğunu ve hassas bir bölgede yaşayan Hristiyan ve Müslüman iki Yunan toplumu arasındaki sosyal ilişkilere zarar verme potansiyeli taşıdığını ifade etmiştir. Bölgenin hiçbir uluslararası anlaşmada Batı Trakya olarak anılmadığını ve Yunanistan'da tek bir Trakya olduğunu belirten Thanu, Lozan Antlaşması'nda böyle bir terime atıfta bulunulmadığını savunmuştur. Thanou, BTFD'nin kuruluş dilekçesini tescil eden Gümülcine Asliye Hukuk Mahkemesi'nin hata yaptığını ve derneğin amaçlarını yasal olarak kabul etmenin yanlış olduğunu iddia etmiştir. Thanou, derneğin kuruluşunu tescil eden Gümülcine mahkemesinin Yüksek Mahkeme'nin konuyla ilgili benzer kararlarını dikkate almadığı

görüşünü savunmuştur. Thanou, başta Gümülcine savcısı olmak üzere Yunan adli ve idari makamlarının derhal harekete geçerek BTFD'nin tescil kararının iptali için girişimde bulunmalarını talep etmiştir.[11]

Altın Şafak'ın Kısa Tarihçesi

1967-1974 yılları arasında Yunanistan'ı kontrol eden aşırı sağcı askeri diktatörlüğün liderleriyle birlikte hapis yatan Nikos Michaloliakos, daha sonra 1993 yılında siyasi bir partiye dönüşecek olan Altın Şafak gazetesini kurmuştur. Parti, Yunanistan'daki ekonomik sıkıntılar sırasında popülerlik kazanmış ve parlamentoda birçok koltuğa sahip olmuştur. Şiddet içeren ve ırkçı eylemlerine rağmen, üyelerinin sol eğilimli örgütlere mensup bir gruba yönelik ve bir Yunan rapçinin ölümüyle sonuçlanan saldırıyı planladığı 2013 yılına kadar toplum tarafından büyük ölçüde görmezden geliniyordu. Bu durum, soruşturmalara ve toplu iddianamelere yol açmış, parti nihayet 2020 yılında bir suç örgütü olarak kabul edilmiş ve liderleri hapse atılmıştır. AŞ, sonraki yıllarda diğer aşırı sağcı grupların onun yerini almaya çalışmasıyla belirgin olmaktan çıkmıştır. Ancak kısa süre önce yeniden ortaya çıkan AŞ, başta Selanik olmak üzere Yunanistan'ın kuzeyindeki çeşitli bölgelerden gelen üyeleriyle Florina'da bir miting düzenleyerek, yeni bir genç üye tabanı oluşturmayı hedeflemiştir. Mitinge faşist semboller ve sloganlar damgasını vurmuş ve diğer aşırı sağcı örgütler destek vermiştir.

Altın Şafak'ın Selanik'teki Varlığı

Altın Şafakın (AŞ) görünürlüğünün Yunan toplumunda zirvede olduğu dönemde, grubun faaliyetleri, üyelerinin çoğunun bulundukları Atina'nın mahallelerinde gerçekleşiyordu. Etkinlikler ve toplantılar burada düzenliyor, ırkçı pogromlar ve şiddet içeren saldırılar yapılıyordu. Bu saldırılarda Atina'da 2013 yılında rapçi Pavlos Fyssas öldürülmüştür. Ancak Yunanistan'ın ikinci büyük şehri olan Selanik hiçbir zaman AŞ'nin kalesi olmamıştır. Ulusal düzeydeki başarılarına rağmen AŞ'nin Selanik'teki oy gücü nispeten zayıf kalmıştır. Agios Panteleimonas ve Perama gibi belirli bölgelerinin AŞ'nin şiddetli saldırılarıyla tanındığı Atina'nın aksine, Selanik sokaklarına mevcudiyeti sınırlı yansımıştır. Buna ilaveten, şehrin çok kültürlü tarihi ve sakinlerinin aşırı sağ karşıtı tutumları da AŞ'nin Selanikteki genel görünümünün sınırlı kalmasına neden olmuştur.

Makedonya Bölgesinde Gösteriler

Daha önce Altın Şafak (AŞ) örgütünün ofislerinin bulunduğu Selanik'te, Ağustos 2021'de aşırı sağcı Sarissa Toplanma Merkezi yeniden açılmıştır.[12] Bu Grup, özellikle gençlik kolu olan "Gençlik Cephesi" aracılığıyla şehirde aktif bir şekilde varlık göstermeye çalışmaktadır.[13]

AŞ ile bağlantıları nedeniyle, "Sarissa" ile bağlantılı olması muhtemel kişiler şehirdeki ırkçı saldırılar ve vandalizmle ilişkilendirilmiştir. Bu kişilerin, Eylül 2021'de Batı Selanik'in

banliyölerinden Stavroupoli'nin 2. Meslek Lisesi bölgesinde (Yunanistan'da EPAL olarak adlandırılmaktadır) aşırı sağcılar ile solcu ve komünist öğrenciler arasında çatışmalara neden olan AŞ grubunun ana organizatörleri olduğuna inanılmaktadır.[14]

Resmen sorumluluk üstlenmemesine rağmen, gazete haberleri, genç aşırı sağcı örgütlerin ve parti üyelerinin Evosmos ve Stavroupoli'de mültecilere, göçmenlere ve farklı siyasi inançlara sahip kişilere yönelik saldırılara karıştığına işaret etmektedir. [15]

AŞ'nin Gençlik Cephesi bu eylemleri alenen desteklemiştir. 4 Ekim 2021'de muhtemelen AŞ üyelerinin de aralarında bulunduğu bir grup faşist, Ilioupoli banliyösünde bildiri dağıtan Yunanistan Komünist Gençliği üyelerine ve diğer solculara saldırmıştır. AŞ, suç örgütü olarak mahkum edilmesinin birinci yıldönümü münasebetiyle 8 Ekim'de bir miting düzenlemek istemiş ancak polis etkinliği yasaklamıştır.[16]

29 Aralık 2022'de Selanik'teki Aristotle Üniversitesi'nin içinde yer alan Yahudi mezarlığı faşist sembollerle tahrip edilmiştir. Buna ek olarak, aşırı sağcı bir Telegram kanalı, Selanik'teki AŞ üyelerinin Nazi sembolleri ve sloganları çizerken görüldüğü bir propaganda videosunu yayınlamıştır.[17]

Yunan Aşırı Sağı ve Batı'daki Beyaz Üstünlükçüler Arasındaki Bağlantılar

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki beyaz üstünlükçülerin Altın Şafak'ın kilit liderleriyle yakın ilişkileri olmuştur. Örneğin, 2018 yılında sızan konuşmalardan, artık feshedilmiş olan neo-Nazi grubu Geleneksel İşçi Partisi (GİP)'nin eski başkanı Matthew Heimbach ile Altın Şafak liderleri arasında doğrudan bir bağlantı kurulmuştur.[18]

Beyazların üstünlüğünü savunan Charlottesville mitinginde, insanlara saldırmakla övünen eski Deniz Piyade Onbaşı Vasillios G. Pistolis, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki beyazların üstünlüğünü savunan gruplara katıldığı gerekçesiyle Deniz Kuvvetlerinden ihraç edilmiştir. GİP üyesi ve Atomwaffen Division'a bağlı olduğunu kabul eden Pistolis, ABD'de çalışmak için Yunan vatandaşlığından vazgeçtiğini söylemiştir. Pistolis, Deniz Kuvvetlerinden atılmadan önce, emirlere itaatsizlik ve yalan beyandan suçlu bulunarak 28 gün hapis cezasına çarptırılmıştır. Pistolis ayrıca, 2017 yılında Virginia'da Charlottesvillede gerçekleşen ve ölümle sonuçlanan Sağı Birleştir eylemlerine katıldığı için Sines - Kessler davasında da ifade vermiştir. Bazı üyeleri GİP'i "Altın Şafak'ın uyuyan bir hücresi" olarak görmektedir.[19]

Sonuç

AŞ, 1973 askeri darbesi ve rejiminden bu yana Yunanistan'da kültürel ve siyasal bir tabana sahiptir. Bu ideolojiyi benimseyen gruplar, ana akım siyasi partilerin bocalamaya başladığı dönemlerde halkın çoğunluğunun duyarlı olacağı konulara öncelik vererek siyasi partiler yelpazesinde kendilerine yer bulmaya çalışmaktadır. Ana akım siyasi arenaya girme umuduyla eski Altın Şafak seçmenlerinden oy kapmak için mücadele etmektedir.

Her kapıdan sızmak için her fırsatı değerlendirmeye çalışmaktadır. Örneğin, COVID-19 salgınının patlak vermesinden sonra, bazı insanların hoşnutsuzluğundan yararlanarak aşı karşıtı harekete katılmışlardır. Bu taktiğin son iki örneği, Batı Trakya'daki Müslüman Türklere karşı nefret yaymak ve Makedonya meselesine müdahil olmaktır. Bunlar, Yunan siyasetinin en hassas iki konusudur. Kuzey Yunanistan ve Batı Trakya'daki faaliyetlerinin, göçmen ve mültecilere karşı ırkçı ve yabancı düşmanı eylemlerden daha fazla siyasi fayda ve görünürlük getirmesi muhtemel gibi gözükmektedir. Altın Şafak, resmi olarak ve kağıt üzerinde Yunanistan'ın siyasi hayatından çekilmiş olsa da, siyasi, kültürel ve ideolojik mirası hala yaşamaktadır.

*Fotoğraf: *Political Insight*

[1] Κουταβά Σπύρου, Η ΧΑ επιστρέφει με συγκέντρωση διαμαρτυρίας στην Φλώρινα. Είστε ανεπιθύμητοι δηλώνουν ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ και τοπικοί φορείς, *Veto News*, 23 Aralık 2022, https://web.archive.org/web/20221223023350/https://www.vetonews.gr/paraskinio/item/61905-h-cha-epistefei-me-sygkentrwsh-diamartyrias-sthn-flwrina-eiste-anepithymhtoi-sthn-polh-dhlwnoyn-syriza,-pasok-kai-topikoi-foreis.

[2] Vangelis Theodorou, Η Χρυσή Αυγή «επιστρέφει» στη Φλώρινα;, *TVXS - TV Χωρίς Σύνορα*, 16 Aralık 2022, blm. Ελλάδα, https://tvxs.gr/news/ellada/i-xrysi-aygi-epistrefei-sti-florina.

[3] Macedonian Language Center Registered, *Millet News*, November 30, 2022, sec. Greece, https://www.milletnews.com/greece/macedonian-language-center-registered.

[4] Nicholas Alex Isychos, Mapping the Greek Far Right One Year After Golden Dawns Conviction, Occasional Papers, Transnational History of the Far Right Series (Washington, D.C: Institute for Europea, Russian, and Eurasian Studies, Ocak 2022), https://www.illiberalism.org/mapping-the-greek-far-right-one-year-after-golden-dawns-conviction/.

[5] Annulment of the Establishment Decision of the Macedonian Language Center in Florina Requested!, *Millet News*, 10 Ocak 2023, blm. Greece, https://www.milletnews.com/greece/annulment-of-the-establishment-decision-of-the-macedonian-language-center-in-florina-requested.

[6] Golden Dawn Criminals Are Unwelcome in Florina, *Hellas Post*, 16 Aralık 2022, https://web.archive.org/web/20230112222137/https://hellas.postsen.com/local/206773/Golden-Dawn-criminals-are-unwelcome-in-Florina.html.

[7] Annulment of the Establishment Decision of the Macedonian Language Center in Florina Requested!; The Trial for the Macedonian Language Center in Greece Begins, *Hellas Posts English*, 17 Ocak 2023, blm. Local, https://hellas.postsen.com/local/245198/The-trial-for-the-Macedonian-Language-Center-in-Greece-begins.html.

[8] The Trial for the Macedonian Language Center in Greece Begins; Annulment of the Establishment Decision of the Macedonian Language Center in Florina Requested!

[9] Annulment of the Establishment Decision of the Macedonian Language Center in Florina Requested!; The Trial for the Macedonian Language Center in Greece Begins.

[10] 1907'de kurulan Fenerbahçe, Türkiye'nin en popüler spor kulüplerinden biridir. Milyonlarca taraftarı vardır. Futbol ve Basketbol kulüpleri dünya çapında ünlüdür. Basketbol takımı Avrupa şampiyonluğunu kazanmıştır. Lefter Küçükandonyadis, Fenerbahçe'de forvet olarak oynayan Rum asıllı profesyonel bir futbolcuydu. Genellikle Fenerbahçe ve Türkiye için oynayan en büyük forvetlerden biri olarak kabul edilir. Adı Fenerbahçe marşında yer almıştır. Lefter Küçükandonyadis, dokuzu kaptan olmak üzere kırk altı kez Türk milli futbol takımının formasını giydi. Adı Fenerbahçe marşında yer almıştır.

[11] Batı Trakya Fenerbahçeliler Derneğine kapatma davası açıldı, *Millet News*, blm. Batı Trakya, erişim 14 Mart 2023, https://www.milletgazetesi.gr/bati-trakya/bati-trakya-fenerbahceliler-dernegine-kapatma-davasi-acildi.

[12] Εθνικιστικό Στέκι Θεσσαλονίκης ΣΑΡΙΣΑ: Επανέναρξη Λειτουργίας ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ, 24 Ağustos 2021, https://antepithesi.gr/2021/08/blog-post_23-2.html/.

[13] Μέτωπο Νεολαίας - Χρυσή Αυγή: Η Χρυσή Αυγή στο πλευρό των μαθητών της Σταυρούπολης, 04 Ekim 2021, https://web.archive.org/web/20211004132716/https:/www.antepithesi.gr/2021/09/blog-post_28.html; Neo-Nazi Group Golden Dawn Makes Resurgence in Greece, *Unicorn Riot* (blog), 11 Ocak 2023, https://unicornriot.ninja/2023/neo-nazi-group-golden-dawn-makes-resurgence-in-greece/.

[14] Golden Dawn-Backed Youths Involved in Clashes at Greek School, *Euronews*, 29 Eylül 2021, blm. news_news, https://www.euronews.com/2021/09/29/golden-dawn-backed-youths-involved-in-clashes-at-greek-school; Μέτωπο Νεολαίας - Χρυσή Αυγή.

[15] Kaki Bali, Golden Dawn Is down, but Greek Far Right Rises, *Deutche Welle*, 17 Ekim 2021, blm. Politics/Greece, https://web.archive.org/web/20230126145031/https://www.dw.com/en/golden-dawn-is-down-but-far-right-rises-again-in-greece/a-59528529.

[16] ToBHMA Team, Golden Dawn to again rear its ugly head in Thessaloniki, *To Βήμα Online*, 06 Ekim 2021, blm. International, https://www.tovima.gr/2021/10/06/international/golden-dawn-to-again-rear-its-ugly-head-in-thessaloniki/.

[17] Newsroom, Jewish Monument in Thessaloniki Vandalized Again, *Kathimerini*, 29 Aralık 2022, blm. News, https://www.ekathimerini.com/news/1201231/jewish-monument-in-thessaloniki-vandalized-again/; @hellasdefenders, Θεσσαλονίκη, 28 2022, https://t.me/hellasdefenders/23.

[18] Neo-Nazi Group Golden Dawn Makes Resurgence in Greece; Chris Schiano, Leaked: A Year Inside The Failed Neo-Nazi Traditionalist Worker Party, *Unicorn Riot* (blog), 05 Nisan 2018, https://unicornriot.ninja/2018/leaked-a-year-inside-the-failed-neo-nazi-traditionalist-worker-party/.

[19] Schiano, Leaked; Message from @VasilistheGreek, *DiscordLeaks*, erişim 29 Ocak 2023, https://discordleaks.unicornriot.ninja/discord/view/358909#msg.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "ALTIN ŞAFAK KUZEY YUNANİSTAN VE BATI TRAKYA'YA ODAKLANARAK YUNANİSTAN'DA YENİDEN VAR OLMAYA ÇALIŞIYOR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2023 / 10. Mart 30. Erişim Kasım 23, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Analiz/ALTIN-SAFAK-KUZEY-YUNANISTAN-VE-BATI-TRAKYA-YA-ODAKLANARAK-YUNANISTAN-DA-YENIDEN-VAR-OLMAYA-CALISIYOR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır